

Полякова Т. М.,

*кандидат філологічних наук,
зав. сектору російської мови відділу мов України
Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України*

Анікіна І. В.,

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри слов'янських мов та зарубіжної літератури
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини*

СКЛАДНІ ЛЕКСЕМИ З ІНШОМОВНИМ КОМПОНЕНТОМ У СУЧАСНІЙ РОСІЙСЬКІЙ МОВІ (НА МАТЕРІАЛІ РОСІЙСЬКОМОВНИХ МАС-МЕДІА УКРАЇНИ)

Анотація. У статті проаналізовано основні типи складних лексем із іншомовним компонентом, які функціонують у російськомовних мас-медійних текстах України. Актуальність дослідження зумовлена активними словотвірними процесами, які відбуваються у сучасній російській мові. Виникнення складних номінацій розглядається як процес адаптації запозичених лексем широкого хронологічного зрізу, як наслідок змішування стилів і сфер уживання, що пов'язується із залученням молодіжного сленгу, професійних слів або жаргонізмів.

Вивчення процесу формування складних лексем, факторів, які впливають на його активізацію, аналіз структури та семантичного наповнення лексичних новоутворень дають змогу дослідити особливості розвитку російської мови та сучасного медійного дискурсу, інноваційних маніпулятивних технологій. Утворення складних лексем і їхня зростаюча чисельність розцінюються як одне з активних і цікавих явищ мовного відбиття сучасних реалій.

У статті обрано описовий метод досліджуваного матеріалу, вибірка якого здійснювалася з мас-медійних текстів протягом останніх десятиліть. Дослідження семантики та структури складних лексем із іншомовним компонентом проводилося з огляду на їхню фіксацію (за наявності) сучасними лексикографічними джерелами. Здійснено опис груп слів із компонентами *пиар*, *вип*, *євро*, *фэин*, *фрик*, *фейк*, *фэнтези*. В окремих випадках детально розглянуто подальшу словотвірну деривацію складним лексем. Акцентовано на оказіональному словотворенні складним лексем із запозиченою частиною, що віддзеркалює різноманітні інтенції адресата (журналіста, політолога, політика).

Досліджуваний матеріал, класифікований за словотвірними моделями, семантичною та стилістичною специфікою, засвідчує інтенсивну взаємодію декількох мовних явищ: лексичного запозичення (етапів адаптації), продуктивного словотворення, пов'язаного з аналітизмом і, певною мірою, вульгаризації мови, що загалом призводить до різкого оновлення активного лексику медійних текстів.

Характер взаємодії мовних та екстралінгвальних чинників, які сприяють зазначеному процесу, відбиває розвиток сучасного українського соціуму на тлі світової глобалізації.

Ключові слова: складні лексеми, іншомовна лексика, словотвір, лексичне запозичення, сленгізм, жаргонізм, оказіоналізм, мова ЗМІ, медійний текст.

Постановка проблеми. Проблема поповнення словникового складу мови, механізмів і засобів реалізації цього процесу, що охоплює й активізує динаміку всієї мовної системи, привертала увагу лінгвістів багатьох поколінь. Найвідоміші праці східнослов'янських мовознавців на зламі ХХ–ХХІ ст. висвітлюють активні ресурси сучасної номінації з огляду на лексичний, словотвірний і комунікативний мовні шаблї. Визначними стають дослідження О.А. Земської, О.С. Кубрякової, Г.М. Складєвської, Л.П. Крисїна, О.В. Маринової, Н.Ф. Клименко, С.А. Карпілової. Вивчаються мовні ресурси збагачення лексику, встановлюються структурні моделі побудови новітніх утворень. Результати досліджень окреслюють провідні засоби номінативного процесу для конкретного часу, закономірності та сталість номінативних ресурсів, які підтверджуються на практиці їхнім системним залученням у літературу лексикографічного типу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останні дослідження охоплюють досить широкий спектр питань щодо функціонування масиву складних лексем у сучасній російській мові. Складні лексеми розглядаються за походженням: у таких працях увага лінгвістів зосереджена саме на процесах лексичного запозичення [1; 2], з огляду на аналітичні явища у мові [3] детально аналізуються окремі типи складних слів, наприклад, двокомпонентні чи трикомпонентні композити [4]. Стаття висвітлює окремий різновид складних лексем із конкретним компонентом, надає їхню класифікацію і повний опис їхнього функціонального потенціалу, що заповнює певну лакуну у картині сучасної номінації та реєстрі складних лексем зокрема.

Метою статті є встановлення основних типів складних лексем із іншомовним компонентом, висвітлення семантичного наповнення новоутворень, специфіки їхнього функціонування, визначення чинників, які сприяють зростанню чисельності номінацій у медійних текстах різної спрямованості.

Виклад основного матеріалу. Динаміка суспільно-політичного життя в Україні в останні десятиліття зумовила активне побутування у російськомовних засобах масової інформації складних лексем, як запозичених, так і власноутворених. Творення складних лексем розцінюється як один із продуктивних способів словотвору у російській мові новітнього періоду після афіксації, оскільки складному слову притаманні лаконічність і водночас семантична ємність, що забезпечує

економію мовленнєвих засобів у процесі спілкування [4, с. 49]. Складні номінації віддзеркалюють розвиток різнобічних контактів Східної Європи із Заходом і фіксуються низкою сучасних лексикографічних джерел [5–10]. Зазначений тип слів безперервно поповнює російський лексикон, частотності набуває оказіональне словотворення як один із засобів відображення сутності нагальних явищ у мас-медіа.

Серед мовних чинників, які сприяють формуванню складних лексем, є насамперед подальша адаптація запозичених одиниць. Так, лексичне запозичення *пиар*, яке утворилося в російській мові на тлі англійської аббревіатури *PR (public relations)*, активно вживалося у мас-медіа та сформувало певний прошарок різноманітних словотвірних похідних із російськими формантами наприкінці ХХ ст. [11, с. 68–70], останнім часом утворює численні складні лексеми, зокрема іменники з агентивним значенням, наприклад: *пиар-правительство, пиар-проект, пиар-функція, пиар-цель, пиар-лига, пиар-фестиваль, пиар-дѣл, пиар-война, пиар-директор, пиар-спикер, пиар-советник, пиар-агент, пиар-обслуга*.

Ідентичні процеси спостерігаються з низкою інших запозичень, котрі з'явилися в російській мові одночасно зі словом *пиар*: *фэшин-мир, фэшин-поход, фэшин-событие, фэшин-готовность, фэшин-прогноз; вип-ложка, вип-кабинет, вип-комната, вип-обслуживание, вип-условие, вип-школа, вип-выпускник, вип-душ, вип-чиновник, вип-защитник, вип-пациент, вип-агитатор, вип-афера, вип-арестантка, вип-отсидевший, вип-зона* (складна лексема характеризується розвитком багатозначності у російській мові: *вип-зона*₁ – «территория для особо важных персон» і *вип-зона*₂ – «место заключения, лагерь для вип-осужденных»), *бренд-дизайн, тренд-коллекция, кастинг-тест, фэнтези-битва, хендмейд-свечи*. Явище, назване першою (іншомовною) частиною складного слова, залишається стабільним і поширеним у пострадянському соціумі, другий компонент лексеми відбиває нові вияви сьогодення, наприклад: «В целом в этом году спрос на *хендмейд-свечи* вырос в три раза по сравнению с прошлым...» (Сегодня. 20.11.2018, с. 5).

Дискурс російськомовних ЗМІ України віддзеркалює інноваційну динаміку у сфері маніпулятивних технологій, інформаційних зв'язків (у тому числі політичних діячів із громадянською), відповідно вербальним маркером перерахованих і взаємопов'язаних процесів є численні явища у сучасній російській мові, зокрема використання неозапозичень, активізація сленгізмів, «розквіт» оказіонального словотворення, що сприяє поповненню прошарку складних лексем (*бренд-мейкер, флеш-моб, трэш-кино, фрик-шоу, фейкбук, фейкмоб, слайдермен*).

Сленгізми, які народжуються здебільшого у молодіжному мовленні й емоційно відбивають стиль життя індивіда, його менталітет, особливості взаємодії з навколишнім світом, знедавна широко використовуються у практиці політичного дискурсу. Адресант (журналіст, співрозмовник відповідного профілю в інформаційно-політичній студії) активно вживає жаргонно-сленгові лексичні елементи (у тому числі іншомовного походження), тим самим наголошуючи на особливостях сучасної політики, визначаючи її рівень, а також рівень її учасників. Так, англійське слово *фрик*, термін психіатричної сфери та номінація молодіжної субкультури (англ. *freak* «потвора, чудна людина, дивак»), окрім функціонування у сфері шоу-бізнесу і молодіжному середовищі (*фрик-експерт, фрик-фабрика*), використовується у текстах на політичну тематику,

в яких реалізує значення «людина, що порушує норми поведінки у суспільстві або відмовляється від соціальних стереотипів, має неординарне світосприйняття». Англіцизм і його словотвірні похідні, як влучні й експресивні визначення особи, характеризують політичні фігури, представників суспільно-політичних рухів із урахуванням їхніх політичних амбіцій, способів реалізації їхніх прагнень, загальної манери власного позиціонування і т. п., наприклад: «Банковая заинтересована в том, чтобы протестная активность в Украине ассоциировалась с кучкой *национал-фриков*» (Сегодня. 11.07.2012, с. 3).

Лексеми з першою частиною *євро-* формують найбільший прошарок складних слів. За лексичною семантикою такі номінації умовно розпадаються на декілька груп (зазначаємо умовно, оскільки межі певних груп є рухливими):

1. номінації, які позначають реалії територіальної спільності, політики (політичної структури), виконавчо-законодавчої, воєнно-технічної, дорожньо-транспортної, культурно-освітньої, інформаційної та інших систем або заходів країн Європи або Європейського союзу: *євротрана, євросообщество, єврообъединение, европространство, Европарламент, евродепутат, еврочиновник, Евроюст, Евросуд, еврозаконы, европолиция, евросаммит, евро-атлантический, ЕвроПро, Евростат/Eurostat* (статистичний центр Євросоюзу), *Eurostar* (оператор європейського мобільного зв'язку), *евростандарт, евровуз, Евровидение/Eurovision, Euronews, еврокино*;

2. складні слова, які мають у своїй структурі самостійну лексему «євро» зі значенням «грошової одиниці країн ЄС»: *еврозона, євробанкнота, евроцент, евродепозит, євромасса* («сукупність грошових активів країн єврозони») (специфічна ознака цих слів – відмінна структурна складова частина; так, лексеми *євродоллари, євроцѣки, євробумаги, євровалюта* віднесемо до першої групи слів, оскільки перша частина таких лексем привносить значення слова «європейський», тобто європейська фінансова, банківська система: див., наприклад, номінацію *євродоллари* у стислому визначенні: «вільні долари США у європейських банках»);

3. лексеми, які належать до сфери спортивних змагань європейського рівня: *Євроигры, Евротур, Евролига, Евробаскет* («чемпіонат Європи з баскетболу»), *Евроцеллендж* («великі європейські хокейні змагання та підготовка до них»), *еврочемпионат* (спорт. сленг. – *євротемп*), *євротубок* (зазвичай це «чемпіонат Європи з футболу», але необов'язково), ті слова, що номінують явища, артефакти, які у своїй більшості пов'язані з *єврофутболом*, із футбольними змаганнями вищої категорії (*євроматч, євросезон* або *єврокампания*), наприклад: *євробаза* («місце розташування збірної команди з футболу під час ЧС»), *євромяч* («офіційний футбольний м'яч ЧС / його зовнішній вигляд»), *євробомбардир* («футбольний бомбардир європейської ліги»);

4. номінації на позначення предметів, об'єктів, які виготовлено за європейськими стандартами (або виготовлено у країнах ЄС) і які мають високу якість гатунку (європейську технологію виробництва): *євроокно, євророзетка, євролюк, євролоджия, єврожилъ, євроостекление, євроотделка, євроремонт*. Ознаки або якості «європейського гатунку» може набувати будь-який предмет побутової сфери, його номінація (за відсутності помітної частотності вживання) стрімко фіксується / потрапляє до реєстрів нормативних загальноюмовних словників. Інноваціями такого типу насичений рекламний

дискурс. Як і наступна група (про неї йтиметься далі), це найбільш численний і відкритий прошарок лексем (оскільки коло артефактів, зроблених за європейським зразком, стає дедалі ширшим, збільшується перелік європейських матеріалів для їх виготовлення, наприклад: *євровагонка, євродерево, єврокерamica, євроізол*, загалом – *євроматеріали*).

Слід відзначити, що деякі лексеми цієї групи використовуються для вживання у переносному значенні у проєкції на події у міжнародній політиці, наприклад: *«євроремонт»* (правительства) (TV. Newsone. По суті. 14.02.2016); *«євроремонт»* Євромайдана» (Сьогодні. 23.12.2013, с. 2); *євросмыв* – мається на увазі «відхід від принципів євроінтеграції у країнах ЄС» (пряме значення лексеми – «стандартна модель каналізаційного зливу в країнах ЄС») (2000. 8–14.11.2013, с. А 3);

5. оказіональні утворення, які (потенційно) можуть належати до будь-якої з наведених вище сфер функціонування складних лексем із першою частиною *євро-*, значення яких формують контекст (тобто лексеми, які мають контекстуально зумовлену семантику): *єврораскол* («розбіжності у політичних колах країн ЄС»); *євроморковка* («про певні заманливі обіцянки країн ЄС Україні»), *євровесна* («весняний період проведення ЧС з футболу»);

6. ергоніми, у творенні котрих як другий компонент можуть використовуватися національні культури, колоритні українськи, топоніми та ін.; такі номінації мають свої специфічні семантичні властивості: *Єврохата* («назва невеличкого закладу громадського харчування»), *Євро-реконструкція* («найменування товариства комунального сервісу»);

7. структурна модель *«євро-цифра»*, наприклад, *Євро-2012/Євро-2016* («чемпіонати Європи з футболу /баскетболу, боротьби.../ у зазначеному році»), *Євро-5/Євро5* (номінація «стандарту дизелю для авто»).

Рухливість меж більшості перерахованих груп можна проілюструвати на прикладі вживання слів *євростадион* та *євроцены*: перша номінація позначає і місце проведення спортивних змагань європейського рівня (наприклад, «стадіон для проведення змагань, як в одній із країн ЄС, так і в Україні, Білорусі і т. д.») і номінує «об'єкт, зведений за європейським стандартом»; лексема *євроцены* у різних контекстах буде мати значення «ціни в євро або у європейській валюті» та «високої ціни, зазвичай характерні для країн ЄС».

Щодо словотвірної деривації в окреслених колах лексем, то вона не є дуже активною: фіксуються поодинокі суфіксальні похідні, насамперед у першій групі слів (*євроатлантизм, євроатлантичність, євроатлантист, європарламентський, європарламентарий, євродолларовий, євровалютний*), у лексиці спортивної сфери (*«єврокубковые історії/поєдинки», «євросезонная традиція»*).

Активізація вживання складних лексем із першою частиною *євро-* та самої моделі словотворення вплинула на функціонування однослівної форми київського мікротопоніма «Європейська площа» → розм. *Європлощадь*. Новоутворення *Європлощадь* не є еквівалентом лексеми *Євромайдан*, яка має значення «революція; соціальний протест», і не перебуває з останньою у синонімічних відношеннях: так, інформаційне повідомлення електронних медіа України «потрошить на *Євромайдане* автомобіль с сотрудниками СБУ» (TV. Інтер. Новости. 2.01.2014) або «організація зачисток на *Євромайдане*» (TV. Newsone. Эхо Украины. 17.11.2015) для адресата, який має віддалену уяву

про українські політичні події, про Київ, має певну невизначеність. Подібне повідомлення у графічному вигляді також сприймається неоднозначно, оскільки у більшості друківаних ЗМІ України наявна індивідуалізація значення неосемантизму «Майдан» (і, відповідно, його похідного *Євромайдан*).

Повертаючись до загального масиву новоутворень, складних лексем із першою частиною *євро-*, слід виокремити оказіональні новоутворення, які мають прояви або ознаки узуальних лексем, водночас їхні значення залишаються прозорими та стабільними у межах конкретного /масмедійного тексту (*євро село* – «заміський житловий VIP-сектор, зведений за європейськими стандартами», *євро гол* – «визначний гол на чемпіонаті Європи з футболу»). Наприклад, значення єдності населення України та мешканців країн Східної та Західної Європи, котрі входять до складу ЄС, реалізується через словосполучку «європейская семья», яка заміщується однослівною номінацією *«євросемья»*: «– Для всех нас это год настоящей европейской интеграции, продвижения к наибольшему европейскому рынку и наш путь к большой европейской семье... <...> Украина вернулась в свою историческую *євросемью*», – прем'єр озвучив перспективи введеневої євроінтеграції» (Сьогодні. 4.01.2016, с. 4). За межами контексту такої складної лексеми, котра утворена без порушення словотвірної закономірності, що діє у мові (ознака узуальності) та котра є сьогодні фактом мовлення (ознака оказіональності пов'язана зі складністю дії фактора аналогії у словотворенні), можна трактувати по-різному: сім'я, що складається із громадян європейської країни, однієї або різних, наприклад, «сім'я німкені та фіна», «традиційна або нетрадиційна сім'я, характерна для країн Заходу». Неоднозначне тлумачення за межами контексту, а також відтінок іронічності матиме лексема *євроклиент* («клієнт євробанку», «клієнт, який розраховується або спроможний розрахуватися євровалютою», «клієнт, котрий вимагає вищої якості продукції/обслуговування»); у конкретному масмедійному повідомленні лексема *євроклиент* реалізує значення «західноєвропейський споживач»: «Сбыт продукции ориентирован на *євроклиента*, так как экопродукты востребованы на Западе» (2000. 19–25.02.2016, с. В 5).

Приклади вживання словосполук, а згодом і відповідних їм зазначених однослівних номінацій привертають увагу до однієї із причин зростаючої кількості аналізованих складних лексем, а саме: тенденції до економії мовних засобів у сучасній російській мові («європейский банк» → *євробанк*, «європейский газ» → *єврогаз*, «європейский пошив» → *європошив...*), «універбіцію у широкому визначенні цього терміна, коли похідна одиниця (складна лексема, аббревіація) виникає на тлі словосполучки незалежно від способу доопрацювання (або його відсутності) нового змісту і методу конструювання нової матеріальної оболонки» [3, с. 3].

Поміж складними лексемами з першою частиною *євро-* (до уваги беремо й оказіональні утворення) виникають розгалужені парадигматичні відношення. Наприклад, синонімічні пари утворюють номінації *єврократ* і *єврофил*, *євроорієнтація* і *єврокурс*, *євробренд* і *євромарка* (у значенні «європейський торговельний знак», див., наприклад, Сьогодні. 11.01.2016, с. 3), *євротур* (у значенні «туристична подорож Європою») і *євровояж*, *єврочемпіонат* і *єврокубок*, *євростадион* і *євроарена*, *єврономера* (зі значенням «номерні знаки авто або самі машини, придбані у країнах ЄС») і *євробляхи* (див., наприклад: Вести. 15.01.2018, с. 4; 17.01.2018, с. 7;

5.02.2018, с. 2). У відношеннях омонімії знаходяться лексеми *евромарка*¹ («торговий бренд») і *евромарка*² («поштова марка України, яка закарбувала події *евромайдана*»), *европакет*¹ («вікно, виготовлене за європейським зразком», тобто *евроокно*) і *европакет*² («пакет законів українського уряду про співпрацю з ЄС»). Лексеми *евроскеттик* і *еврофил* перебувають в антонімічній опозиції.

Формування перерахованих лексичних категорій здебільшого «породжує» і підтримує контекст (наприклад, політичного дискурсу). Так, виникнення оказіональної лексеми (синоніма до узуальної) нерідко зумовлено бажанням адресанта зауважити на специфічній рисі тієї реальності, яка номінується узуальним словом, уточнити градацію властивості означуваного: «Играть на руку голландским *евроскептикам* <...>, *евротрусам*...» (2000. 5–11.02.2016, с. А 7) (йдеться про ініціаторів референдуму у Нідерландах у 2016 р. – супротивників прийняття України у ЄС).

Висновки. Таким чином, сукупність складних лексем із іншомовним компонентом у сучасній російській мові доволі різноманітна за семантикою, змістовим навантаженням іншомовного компонента (який зазвичай є першим у слові), походженням, мотиваційною ознакою, графічним оформленням і стильовою належністю. Складні лексеми розглянутого типу формують суттєвий прошарок неологізмів у російській мові новітнього періоду, відповідають номінативним і комунікативним завданням, певна частина таких новоутворень має емоційно-експресивне забарвлення. Складні лексеми з іншомовним компонентом будуються за запозиченою моделлю або на питомому тлі, набувають сталі словотвірні значення, містять у своїй структурі адаптований іншомовний компонент чи незапозичений, який вживається як у складі слова, так і як самостійна номінативна одиниця.

Досліджуваний матеріал засвідчує інтенсивну взаємодію декількох мовних явищ: процесу лексичного запозичення та його етапів, процесу словотворення, пов'язаного з аналітизмом, і процесу вулгаризації мови, що загалом призводить до різкого оновлення активного лексику російськомовних ЗМІ України.

Активізація складних утворень з іншомовним компонентом у російськомовних ЗМІ України, на інтернет-сайтах, у рекламному дискурсі та побутовому мовленні пов'язана з відображенням і переосмисленням актуальних суспільно-політичних процесів. Спосіб творення слів такого типу – активний ресурс сучасної російської номінації. Подальше дослідження розглянутої словотвірної моделі та мовних засобів її втілення допоможе з'ясувати динаміку розвитку мовної системи сучасної російської мови у першій чверті ХХІ ст., функціональний потенціал ресурсів, які реалізуються у сучасній мовній практиці України.

Література:

1. Кадырова Л.Д. Словообразовательный потенциал неозаимствованный в современном русском языке. *Мова*. 2014. № 21. С. 160–165.
2. Руденко О.Ю. Неологизмы и новообразования как показатели активности иноязычности в современном русском языке. *Вестник Нижегородского университета им. Н.И. Лобачевского*. 2011. № 6. Ч. 2. Т. 2. С. 589–592.
3. Дьячок Н.В. Универбация в русском языке: принципы структурно-семантического и ономазиологического описания : монография. Горловка : Вид-во ГІМ ДВНЗ «ДДПУ», 2014. 332 с.

4. Шишolina А.О. Типология новейших композитов русского языка. *Вестник Оренбургского государственного университета*. 2016. № 4. С. 49–53.
5. Толковый словарь русского языка / под. ред. Д.В. Дмитриева. Москва : Астрель : АСТ. 2003. 1584 с.
6. Русский орфографический словарь. Москва : АСТ-ПРЕСС КНИГА. 2010. 960 с.
7. Ефремова Т.Ф. Современный толковый словарь русского языка : в 3 т. Москва : Астрель : АСТ. 2006. 1168 с.
8. Литвинникова О.И., Гловацкая Е.И. Толково-словообразовательный словарь субстантивов лица русского языка. Елец : Елецкий государственный университет им. И.А. Бунина. 2010. 647 с.
9. Крысин Л.П. Словарь иноязычных слов. Москва : Эксмо, 2005. 944 с.
10. Габдреева Н.В., Гурчиани М.Т. Словарь композитов русского языка. Москва : Флинта: Наука, 2013. 280 с.
11. Полякова Т.М. Лексичне запозичення *пиар* у російському публіцистичному стилі. *Мовознавство*. 2002. № 4–5. С. 68–70.

Polyakova T., Anikina I. Complex lexemes with a foreign component in the modern Russian language (on the material of Russian-speaking mass media in Ukraine)

Summary. The article analyses basic types of complex lexemes with a foreign component that are functioning in Russian-speaking mass media of Ukraine. The significance of the study is caused by active word forming processes in the modern Russian language. Formation of complex nominations is described as a process of the adaptation of wide chronology borrowed lexemes, as a result of mixing of styles and spheres use. It is connected with attracting youth slang, professionalisms or jargon.

The studying of the formation of complex lexemes, factors that influence its activation, the analysis of the structure and semantic content of new lexical units help to investigate the developmental specific features of the Russian language and modern media discourse, and innovative manipulative technologies. The formation of complex lexemes and their growing number is considered to be an active and interesting phenomenon that properly reflects present reality.

The article deals with descriptive methods in order to study the material. Its sorting has been made of mass media texts for the last decades. The exploring of semantics and structure of complex lexemes with a foreign component has been made via their review (if present) in modern lexical and graphical sources. The description of the group of the words with the component 'пиар, вип, евро, фэшн, фрик, фејк, фэнтези' (*Engl.* PR, VIP, euro, fashion, freak, fantasy) has been provided. In individual cases the authors cover further word forming derivation of complex lexemes. The article highlights occasional word forming of complex lexemes with a borrowed part. It reflects different intentions of the addressee (a journalist, politologist, or politician).

The studied material is classified in accordance with word forming models, semantic and stylistic specific features; it proves the intensive cooperation of several linguistic phenomena: a lexical borrowing (of adaptation stages), productive word formation that is connected with analyticalism and to some extent, vulgarization of the language. In general it leads to sudden renovation of media texts active vocabulary.

The cooperation character of lingual and extra lingual factors that promote the described process reflects the development of today Ukrainian society against a background of world globalization.

Key words: complex lexemes, foreign vocabulary, word formation, lexical borrowing, slang unit, jargon unit, occasionalism, language of mass media, media text.